

9. METODER OCH PEDAGOGISKA TIPS.

Börja med TextLab som ett komplement till den första läs och skrivinläringen. När eleverna lär sig ljuden för de olika bokstäverna, bör hon också skriva dessa på tangentbordet.

För att uppnå bästa resultat:

Spela på tangenterna

Eleven säger halvhögt för sig själv ljudet på den bokstav som hon tänker trycka på. När hon trycker på tangenten kommer TextLab att säga tangentens ljud/bokstavsljudet. Eleven får då omedelbar respons på om hon sagt rätt eller fel ljud.

Testning av elevens ljudsäkerhet

Läraren: Peka på de olika tangenterna och låt eleven säga enligt metoden ovan. Du får då snabbt en överblick av vilka ljud som är säkra och vilka som är osäkra. De osäkra ljuden tränas genom att du återkommer till dessa ofta. Träna gärna 2 osäkra ljud åt gången.

Elevens egen träning

Eleven, som har svårt att minnas de olika ljuden, sitter själv framför datorn med hörlurar och spelar på tangenterna så som beskrivits ovan.

Begränsning av bokstäver

Klistra på färgade lappar på de tangenter som eleven ska träna på. När du tycker att eleven ska träna på korta vokalljud växlar du till den inställningen på fliken röstinställningar

Börja skriva enkla ord

Ställ in långa vokalljud och låt eleven skriva ord och meningar på datorn.

Skriv med talsyntesstöd

För alla elever som har problem med att skriva är talsyntesstöd en stor hjälp kombinerat med ljudning. Eleven skriver och varje tangenten ljudas. När hon trycker på mellanslagstangenten läser talsyntesen upp ordet som hon skrivit. Hon kan då suddas och ändra till dess att hon tycker att det låter som det ska. Ett laborativt arbetssätt som ökar elevens medvetandegrad om bokstävernas betydelse för att ord ska bildas.

När hon skriver ett skiljetecken läses först det sista ordet upp och direkt därefter hela satsen eller meningen. Därmed ökar också kunskapen om skiljetecknens betydelse. När hon skrivit en lite längre text kan hela texten läsas upp av talsyntesen och om det då inte finns några skiljetecken blir detta extra tydligt.

Läsa texter från Internet med talsyntesstöd

Markera texten på en Internetsida som du vill ha uppläst. Högerklicka och välj Kopiera (Ctrl+C) öppna Word. Placera markören på sidan och högerklicka och välj Klistra in (Ctrl+V).

Spela in sin egen läsning

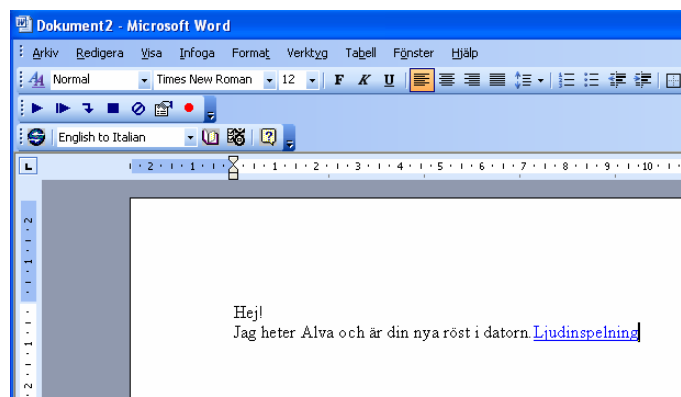
Genom att spela in sin egen högläsning höjs medvetandegraden. Kvaliteten på läsningen och skrivningen utvecklas. Detta är en funktion som vi har använt i bl a Studieknep och som vi vet ger ett stort mervärde. Här kan man jobba med olika mål och syften.

- Läsa det man skrivit och bli uppmärksam på meningsbyggnad och användning/upprepningar av ord
- Lära sig svensk intonation,
- Tala och läsa tydligt,
- Läsa långa och sammansatta ord, med mera

För att dessa ljudinspelningar ska kunna hittas utan svårighet så har vi skapat en funktion som skapar en länk till ljudfilen/erna.

Ljudinspelning. Använd knappen *Klistra in länk till ljudfilen*. Knappen längst till höger i översta raden.

Användaren kan spara ljudfilen i Mina dokument, Skapa länken, Spara och stänga dokumentet. Öppna det vid ett senare tillfälle och dubbelklicka på ordet **Ljudinspelning**. Ljudfilen hämtas automatiskt från Mina dokument eller från den plats som ljudfilen sparats på.

OBS! Om ljudfilen flyttas kommer inte länken att fungera. Ej heller om dokumentet mailas och Ljudfilen måste mailas separat och placeras på samma plats på den mottagande datorn.

Man kan jobba med denna funktion på många olika sätt beroende på användarens läs och språkutveckling.

Man kan också låta någon annan läsa in texten (läraren) och spara som en fil. Denna fil placeras som en länk i dokumentet, lämpligen med några ord som förklarar vem som läser. Eleven spelar också in sin egen läsning och sparar inläsningen med en länk i samma dokument med eget som förklaring till ordet Ljudinspelning.

Man kan nu lyssna på lärarens röst/läsning och sin egen röst/läsning.

Spela in och spara den markerade texten med talsyntes.

Markera en text i Word. Klicka på knappen Spara som i den undre raden. Välj en plats/mapp att spara filen. Ge den ett bra namn.

Maila ljudfilen. Den inspelade filen kan mailas genom att bifogas på vanligt sätt. Den mailade filen kan spelas upp i Media spelaren. Lämpligt är att också maila texten.

Lycka till med arbetet önskar vi på Softogram AB genom Katarina Öhman / Producent och pedagog